

MRO-AKTUELLT (6/2017)

Information från Museibanornas Riksorganisation

Ansvarig utgivare: Håkan Nordenadler (hakan.norden@gmail.com)

Kontakt: Ordförande: Per Englund, Hemgårdsvägen 16 B, 191 44 Sollentuna, 070 - 591 86 24

info@museibanorna.se

Utgiven 2017-11-11

Ett intressant panorama över Västervik från sent 1800-tal. Den pampiga järnvägsstationen med bangård syns väl. Likaså den ännu pampigare och centralt belägna fångvårdsanstalten, i dag hotell. Lägg också märke till de många råsegelriggade fartygen i hamnen. Reprofoto av gammalt fotografi.

Referat från höstmötet i Västervik 21-22 oktober 2017

Års- och höstmötet 2017 gick av stapeln i Västervik med Tjustbygdens Järnvägsförening och Smalspårsjärnvägen Hultsfred- Västervik som värdar. Det blev ett i alla avseenden trevligt och lyckat program. Aktiviteterna fanns samlade inom bara 150 meters avstånd från varandra, d.v.s. järnvägsstationen, hotellet och föreläsningssalen. Både MRO och JHRF hade sina höstmöten samtidigt här. Vi fick möjligheter att bese hela banan mellan Västervik och Hultsfred både lördag förmiddag och söndag eftermiddag. Och förstås också tid för besök i lokstallar och verkstäder.

Ovanliga inslag detta år var dels en kvällsresa till Verkeback för allmänt mingel och umgänge samt söndagens föreläsningsserie om miljö- och planfrågor kring våra järnvägar.

Lördag 21 oktober.

Nationellt trafikillstånd.

Lördagens program inleddes på eftermiddagen med att Martin Fridleifer och Ida Friberg från Transportstyrelsen (TS) föreläste om det nya nationella trafikillståndet. Underlag för presentationen var ett bildspel i PowerPoint. Detta bildspel har vi fått tillgång till från TS och bifogas detta utskick av MRO-aktuell. Det får fritt delges övriga berörda inom föreningarna. En kort sammanfattning av informationen finns att läsa under punkt 20, Övriga frågor som inte förämnats, i protokollet från årsmötet som också bifogas detta utskick. Föreningarna kommer under hösten 2017 att bli kontaktade av TS angående procedurer m.m. kring det nya nationella trafikillståndet.

I samband med TS föreläsning ställdes ett par tillhörande frågor från deltagarna som inte

MRO-AKTUELLT (6/2017)

Information från Museibanornas Riksorganisation

Ansvarig utgivare: Håkan Nordenadler (hakan.norden@gmail.com)

Kontakt: Ordförande: Per Englund, Hemgårdsvägen 16 B, 191 44 Sollentuna, 070 - 591 86 24

info@museibanorna.se

Utgiven 2017-11-11

kunde besvaras direkt. I efterhand har vi fått svar på dessa frågor. De gällde:

- *Tidsgräns för de nya tillstånden?* Svaret är att det inte finns någon tidsgräns för det nya trafiksäkerhetstillståndet och sannolikt inte heller för det planerade nya nationella infrastrukturstillståndet. De gäller alltså tills vidare, om det inte inträffar något exceptionellt som ger anledning att återkalla dem.
- *Vilka förändringar i föreningarnas säkerhetsstyrningssystem behöver anmälas till TS?* Svaret är inte enkelt att ge. Att ändra i sitt säkerhetsstyrningssystem i form av nya eller uppdaterade rutiner är oftast inte något som behöver anmälas, utan kan och ska hanteras i den egna säkerhetsstyrningen. När det däremot rör sig om att arbetssätt förändras i stor omfattning så kan det bli aktuellt att anmäla det till oss, om det är väsentliga förändringar i det som utgjort grunden för det tillstånd som en gång getts. I dessa fall är det upp till er som tillståndshavare att värdera om det är en väsentlig ändring.

De flesta av MRO-delegaterna samlade i IOGT:s ordenslokal. Foto: Håkan Nordenadler

Årsmötet.

Efter Transportstyrelsens föreläsning var det dags för MRO formella årsmöte. Protokollet från mötet bifogas detta utskick av MRO-aktuell. Funktionärerna omvaldes så när som

på att vi fick en ny revisorssuppleant i Kjell G Bränge från ULJ. Största nyhet var att mötet beslöt om en stadgeändring för att medge val av en suppleant i styrelsen. Som förste innehavare av denna position valdes Henrik Grimlander från SkJ. En presentation av honom finns på annan plats i detta utskick. Årsavgiften blir oförändrad och som förut i form av en procentsats på föreningarnas intäkter i samband med trafiken. MRO kassör kommer senare att begära in dessa uppgifter från föreningarna. Vår mötet 2018 äger rum i Köping med KUJmf som värd. Års- och höstmötet 2018 äger rum i Alingsås med AGJ som värd. Mötet beslöt också att anta en ny medlem i MRO. Vi hälsar därför Dellenbanan i Hälsingland välkommen till MRO i form av associerad medlem.

För att hjälpa föreningarna att hålla koll på Transportstyrelsens nya eller förändrade föreskrifter, har vi engagerat Krister Wedin i Österund. Han tar på sig att bevaka TS hemsida m.m. och meddela föreningarna om något har kommit som berör oss museijärnvägar.

Efter det formella årsmötet talade bl.a. Roland Bol om Fedecrails arbetsgrupp HOG, där han är svensk representant. Där har man initierat en utredning om den positiva verkan en museijärnväg kan ha på bygdens turist- och näringsliv. Han ställde en fråga till föreningarna:

”Har ni en studie som belyser den ekonomiska vinsten med att ha en museijärnväg i bygden? Allra helst en som kvantifierar vinsten i pengar eller arbetstillfällen, men det är naturligtvis svårt. Det är inte meningen att ni ska genomföra en sådan studie, men den kan vara gjord inom ramen för en Leader-ansökan, ansökan hos RAÄ, länet eller kommunen, eller liknande.

Syftet med frågan är att kunna göra en sammanställning från flera länder på europeisk

MRO-AKTUELLT (6/2017)

Information från Museibanornas Riksorganisation

Ansvarig utgivare: Håkan Nordenadler (hakan.norden@gmail.com)

Kontakt: Ordförande: Per Englund, Hemgårdsvägen 16 B, 191 44 Sollentuna, 070 - 591 86 24

info@museibanorna.se

Utgiven 2017-11-11

nivå, som kan användas när någon (myndighet) försöker köra över oss "för att vi är en obetydlig lekstuga". Skicka gärna en beskrivning till: rolabol@gmail.com."

Gemensamt MRO - JHRF-möte.

Efter MRO:s årsmöte samlades både MRO och JHRF delegater till ett möte om gemensamma frågor. Ett utförligt referat från det mötet bifogas detta utskick av MRO-aktuell.

Där bör särskilt nämnas diskussionerna kring försäkringsfrågor, vilka berör alla föreningar. En stor sak är att museiföreningarna nu har fått in Tågoperatörernas ansvarsförsäkring i försäkringspaketet, vilket sänkt kostnaderna påtagligt. Den beräknar premier efter procent av omsättningen. För skadade fordon kan man t.ex. räkna på högsta ersättningskostnad för ett fordon av flera och får då full ersättning för den vid totalskada. Om flera skadas ersätts bara en. Det är ett sätt att sänka premierna, men öka riskerna ekonomiskt. För byggnader är det svårt att skriva återuppbyggnad till historiskt skick, alltså inte ens med moderna material och metoder. Jmf Elsa Anderssons konditori i Norberg. Generellt är god dokumentation av hus och rullande material viktig i sammanhanget.

JHRF planerar en olycksutredarutbildning och inbjuder MRO till samarbete.

JHRF planerar träff i Alvesta i slutet av februari för föreningar (även MRO) med fordon utrustade med Scaniamotorer.

Därmed var lördagens möten slut. Efter en gemensam middag bjöd TJF på kvällsresa med rälsbuss till Verkeback. Där bjöds vi på mingel och tilltugg. Det blev många givande diskussioner kring våra järnvägar innan återfärd i nattmörker till Västervik.

*Mötesdelegaterna inkvarterades och förplägnades i Västerviks fängelse. Tänk om dåtidens hyresgäster fått njuta av denna komfort. Vår middag bestod inte enbart av vatten och bröd.
Foto: Håkan Nordenadler*

Söndag 22 oktober

Söndagens förmiddag ägnades åt fyra seminarier med tema kring miljö, mark och planering.

Förorenad mark, och frågan om slippers luktar.

Föreläsare från Västerviks kommun. Det finns ca 81500 misstänkt förorenade objekt i landet. De placeras i fyra riskklasser. Svåraste klassen 1 innehåller ca 990 st. objekt, den lindrigaste ca 55000 st. Statsbidrag för sanering betalas ut mest till klass 1-objekt. Primärt är verksamhetsutövare på fastigheten ansvarig, sekundärt fastighetsägaren. TJF redogjorde för ett fall man drabbats av själva, där misstänkt lukt

MRO-AKTUELLT (6/2017)

Information från Museibanornas Riksorganisation

Ansvarig utgivare: Håkan Nordenadler (hakan.norden@gmail.com)

Kontakt: Ordförande: Per Englund, Hemgårdsvägen 16 B, 191 44 Sollentuna, 070 - 591 86 24

info@museibanorna.se

Utgiven 2017-11-11

från ett slipersupplag anmälades av en granne. TJF fick bekosta undersökning som frikände dem från den misstänkta lukten. Den visade sig senare komma från mögel i den klagandes egen källare! Vid kapning av slipers har man samlat in sågspånet och skickat det för destruktion.

Alternativ till dieselbränsle.

Föreläsare från EcoPar AB. Det är ett syntetiskt drivmedel först framtaget av arbetsmiljöskäl för användning i gruvor och andra slutna utrymmen. Det tillverkas av gas från olika biologiska massor och rötslam och uppfyller EN590-standard, klarar lång lagring utan förändringar och ger kraftigt minskade emissioner och partikelutsläpp jämfört med vanlig dieselolja. TJF har nu använt detta bränsle i 10 år med bara goda erfarenheter. Går att blanda med vanlig diesel. Inga hälsoeffekter och minskat motorslitage, m.a.o. ett mycket miljövänligt alternativ.

Intresserade kan kontakta EcoPar:

www.ecopar.se.

Vad kan man hitta i gamla hus och hur för-ena nya krav i gamla miljöer?

Föreläsare arkitekt från Västervik med renoveringserfarenhet. Gav en genomgång av en mängd olika byggnadsmaterial som använts i byggnader från sent 1800-tal och framåt. Flera av dessa anser vi i dag vara direkt olämpliga eller hälsofarliga i byggnader. Vid renoveringar kan de behöva saneras bort med varierande svårigheter. Även hussvamp ingår i problem med bristfälliga konstruktioner. Rostskyddsbehandling med färger (Isotrol) från Introteknik AB på Lidingö har gett mycket goda resultat utan inblandning av bly och andra farliga ämnen. JTJ har goda erfarenheter av detta.

Även tilläggsisoleringar vid renoveringar berördes ur ekonomisk synvinkel med tanke på deras ibland långa återbetalningstider.

Fysisk planering och järnvägar.

Föreläsare Daniel Niklasson - TJF och planarkitekt i Västerviks kommun. Visade exempel på hur den moderna stadsplaneringen inte alltid visar hänsyn till befintliga verksamheter, t.ex. i form av museijärnvägar i attraktiva centrala lägen och hur man kan gå tillväga för att jämka ihop kommunala önskemål med den egna verksamheten. Det gäller framför allt att försöka vara ute och ta en dialog med kommunerna så tidigt som möjligt när man får reda på att ett planerande är under utredning. Då han man bäst chans att få gehör för egna synpunkter.

Därmed var höstmötet avslutat. Efter en gemensam lunch åkte var och en hem till sitt eller tog en extra rälsbussresa innan dess.

Det var med andra ord många mycket tänkvärda aspekter på vår museala verksamhet vi fick ta del av denna helg. Vi tackar TJF och SJHV för ett mycket väl arrangerat möte.

/ Håkan Nordenadler

En miljöbild från Västervik - Hultsfredbanan. Här ser vi Tuna station. Foto: H Nordenadler

MRO-AKTUELLT (6/2017)

Information från Museibanornas Riksorganisation

Ansvarig utgivare: Håkan Nordenadler (hakan.norden@gmail.com)

Kontakt: Ordförande: Per Englund, Hemgårdsvägen 16 B, 191 44 Sollentuna, 070 - 591 86 24

info@museibanorna.se

Utgiven 2017-11-11

Säkerhetsseminarium - påminnelse

Du med trafiksäkerhetsansvar inom respektive förening ska vika helgen 13-14 januari 2018 för kommande vinters seminarium. Seminarieledare blir som vanligt Peter och Peter (Sjöqvist resp. Heller). Val av ledare borgar för att det blir högsta kvalitet under seminariet.

Seminariet börjar på lördagen kl 10.00 och slutar på söndagen strax före kl 14.00 och lämpligt i förhållande till ankommande resp. avgående tåg från/till olika håll.

/ Ragnar Hellborg

Ny medarbetare i MRO styrelse

Henrik Grimlander - nyvald suppleant.

Jag, Henrik Grimlander är 47 år och ekonom till yrket. Jag jobbar som egen konsult med ekonomi och juridiska frågor mot företag. Mitt järnvägsintresse har jag haft sedan barnsben då min far var verksam inom järnvägen. Har växt upp i stationsmiljöer som är ett av mina stora intressen inom järnvägen. Har alltid haft det historiska intresset och inser hur viktig järnvägen har varit för samhället, därför vill

jag kämpa för att orörda järnvägsmiljöer bevaras till framtida generationer.

Är aktiv i Skånska Järnvägar, är styrelseledamot i driftbolaget Skånska Järnvägar AB och ordförande i Museiföreningen Skånska Järnvägar. För det mesta ser man mig som tkl på någon av banas stationer. Mitt engagemang i riksorganisationen MRO ser jag som viktigt då jag är övertygad om att vi alla föreningar måste agera tillsammans mera än idag. Vi står inför en framtid där både myndigheter men även vårt material vi jobbar med i våra föreningar blir svårare att hantera för den enskilda föreningen. Jag tror på en stark riksorganisation som verkligen är ett "paraply" för föreningarna runt om i landet.

/ Henrik Grimlander

Bilagor:

- Bildband från TS om Nationellt tillstånd.
- Protokoll från MRO årsmöte 2017.
- Anteckningar från möte MRO - JHRF.

Slut på detta utskick.

En ovanlig syn på smalspår i dag. En lastad överföringsvagn med normalspårigrusvagn i Ankarsrum. Foto: Håkan Nordenadler